

Participation in Household Solid Waste Management in Ang Thong Municipality Ang Thong Province

Virasak Khamkoed

Waraporn Subruangthong

Mayuri Rattanasermpong

Master of Public Administration Program, the Faculty of Humanities and Social
Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: virasakdla@gmail.com

Received: February 22, 2021 Revised: March 30, 2021 Accepted: April 8, 2021

Abstract

This research aims to 1. Study on household solid waste management in Ang Thong Municipality. Ang Thong Province 2. Study the participation of people in the management of household solid waste in Ang Thong Municipality. Ang Thong Province and 3. To present a model of household solid waste management with participation of people in Ang Thong city area. Ang Thong Province The sample used in this research was people in Ang Thong Municipality. Ang Thong Province: 377 people and people involved in waste management of Ang Thong Municipality 12 people in Ang Thong Province analyzed the data using descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation. The data were analyzed using descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation. And text synthesis.

The results of the study were as follows: 1. Solid waste management of Ang Thong Municipality. Public action Reduce the amount of household waste And sorting out solid waste by using different sorting methods Before throwing into the municipal waste bin The highest amount of solid waste that occurs is glass bottles, drinking water bottles And all other bottles 2. The participation in household solid waste management in Ang Thong Municipality was at a moderate level. Sorted as follows Participation in the operation Participating in receiving benefits Participation in decision-making and participation in receiving benefits 3. Participatory household solid waste management model of people in Ang Thong Municipality is to promote participation in solid waste management of all sectors according to the principle of "Pracharat" is the integration of Together with all government sectors From government agencies at the provincial or district level, municipalities, community leaders and people in the area To promote and support sustainable separation of each type of waste And take the sorted waste to be disposed of properly

Keywords: Participation, Solid Waste, Municipality

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขต เทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

วีรศักดิ์ ขำเกิด

วารภรณ์ ทรัพย์รวงทอง

มยุรี รัตนเสริมพงศ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: virasakdla@gmail.com

ได้รับบทความ: 22 กุมภาพันธ์ 2564 ปรับปรุงแก้ไข: 30 มีนาคม 2564 ตอรับตีพิมพ์: 8 เมษายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง 2.ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง และ 3.นำเสนอรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 377 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1. การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง ประชาชนดำเนินการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน และคัดแยกขยะมูลฝอยโดยใช้วิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ก่อนทิ้งลงในถังขยะที่เทศบาลจัดให้ มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ขยะประเภท ขวดแก้ว ขวดน้ำดื่ม และขวดอื่นๆ ทุกชนิด 2. การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทองอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3. รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของทุกภาคส่วน ตามหลักการ “ประชารัฐ” คือการบูรณาการ ร่วมกันของทุกภาคส่วนราชการ ตั้งแต่ส่วนราชการระดับจังหวัด/อำเภอ เทศบาล ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการคัดแยกขยะแต่ละประเภทอย่างยั่งยืน และนำขยะที่คัดแยกแล้วไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ขยะมูลฝอย, เทศบาลเมือง

บทนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายทวีความรุนแรงมากขึ้นตลอดทุกปีเป็นผลเนื่องมาจากการขาดความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ และขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่งไม่มีพื้นที่สำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งการคัดค้านโครงการกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชน โดยในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งกำจัดขยะมูลฝอยโดยการนำขยะมูลฝอยไปเทกองกลางแจ้ง (Open Dump) หรือเผากลางแจ้ง (Open Burning) ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนตามมา เช่น กลิ่นเหม็น น้ำเสียจากน้ำชะขยะปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดิน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค เกิดมลพิษทางอากาศ เป็นต้น การจัดการขยะมูลฝอยแบบฝังกลบที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ยิ่งก่อให้เกิดปัญหาไฟไหม้ขยะมูลฝอย นอกจากนี้ประชาชนในประเทศส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอย จึงไม่ให้ความสำคัญที่จะลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยจึงเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยกรมควบคุมมลพิษได้ประเมินการจัดการขยะมูลฝอย ในปี 2557 พบว่า มีขยะมูลฝอยเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น ที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและในจำนวนดังกล่าวมีเพียงบางส่วนถูกนำไปแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการจัดการให้ถูกต้องหรือส่วนใหญ่ยังถูกทิ้งเทกองเป็นขยะมูลฝอยตกค้างเพิ่มขึ้นทุกปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2559) นอกจากนี้ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันประกอบด้วยหลายสาเหตุปัจจัย ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การลดขยะมูลฝอยหรือขยะอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ การเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ การกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานหรือเชื้อเพลิง และได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (พ.ศ. 2559-2564) เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ มีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย การบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ประการสำคัญได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบขยะมูลฝอยชุมชน และกำกับดูแลจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศระเบียบ และแนวทางที่เหมาะสม (กรมควบคุมมลพิษ, 2559)

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่างๆ เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแล

รับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตั้งแต่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และ ประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอยในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2562)

จากปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย เป็นปัญหาสำคัญที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไข รัฐบาลจึงได้ประกาศให้เป็นวาระ แห่งชาติและมอบหมายให้หน่วยงานทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการให้เห็นผลสำเร็จเป็น รูปธรรม ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และรับรู้ถึงสภาพปัญหาและ บริบทพื้นที่เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงในการจัดการขยะมูลฝอยตามแผน ปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” ที่จะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการจัดการขยะ มูลฝอยในพื้นที่อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

เทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นเทศบาลเมืองแห่งเดียวในจังหวัดอ่างทอง สถานที่ตั้ง เป็นเมืองศูนย์กลางของจังหวัดอ่างทอง มีจำนวนชุมชนจำนวน 22 ชุมชน มีประชากรจำนวน 12,803 คน 6,473 ครัวเรือน มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างทอง จำนวน 14,625.70 ตัน/ปี หรือ ประมาณ 40.07 ตัน/วัน (40,070 กิโลกรัม/วัน) มีการจัดตั้งงบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยไว้ใน งบประมาณรายจ่ายปีละ 7,235,000 บาท ซึ่งปัญหาสำคัญมาจากการเป็นสังคมเมืองและชุมชนการค้า ทำให้ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และยังขาดความตระหนักและจิตสำนึก ในการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนทำให้เกิดปัญหาปริมาณขยะที่มากขึ้นตามมา ทำให้ปริมาณขยะ มูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในพื้นที่ จังหวัดอ่างทอง โดยเฉพาะการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในเทศบาลเมือง อ่างทอง ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ชีวิตและสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

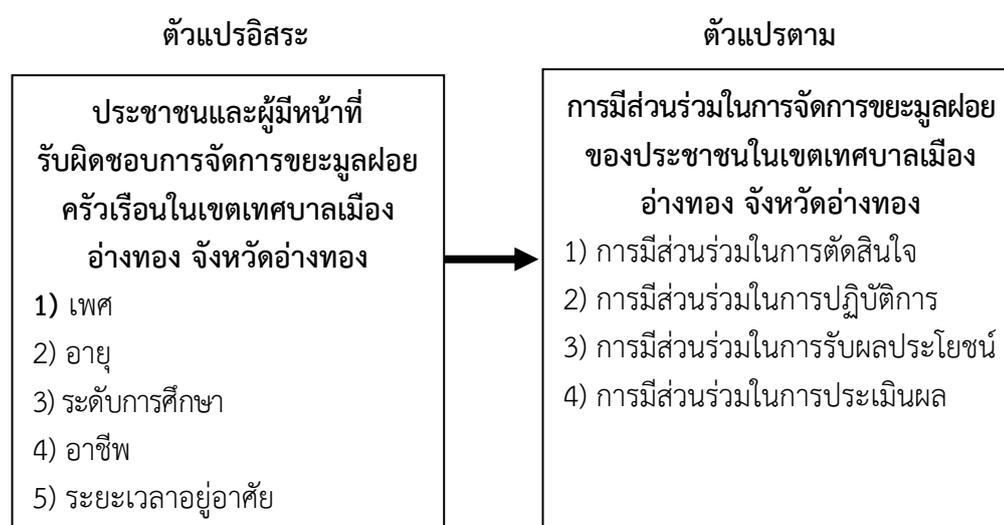
การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทองในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัด อ่างทองในปัจจุบัน และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล เพื่อชี้ให้เห็นถึงการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน และปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาลเมือง อ่างทองดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมือง อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถแก้ไขปัญหา/อุปสรรค ได้อย่างถูกต้องและ ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1977; อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550, หน้า 21 -22) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 6,473 ครัวเรือน จากจำนวน 22 ชุมชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2563) และประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องโดยตรงในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane) ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้จำนวนไม่น้อยกว่า 377 ครั้วเรือน และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 12 คน ประกอบด้วย 1) ฝ่ายข้าราชการผู้รับผิดชอบงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง ประกอบด้วย ปลัดเทศบาลเมืองอ่างทอง จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลเมืองอ่างทอง จำนวน 3 คน รวม 4 คน และ 2) พนักงาน/ลูกจ้างผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง ประกอบด้วย พนักงานขับรถบรรทุกขยะมูลฝอย จำนวน 4 คน และพนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 4 คน รวม 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการศึกษาวิจัยในคั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะของเทศบาลเมืองอ่างทอง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะการสัมภาษณ์ที่อยู่ระหว่างการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับการสัมภาษณ์แบบไร้โครงสร้าง ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แต่จะมีลักษณะผสมผสานระหว่างโครงสร้างข้อคำถามและการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า

2.3 การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ และขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาคั้งคว่ำอิสระ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการ การสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย

2.3.2 สร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิด

2.3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ดำเนินการคั้งนี้

2.3.3.1 นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการคั้งคว่ำอิสระ เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษา เนื้อหา สาระ รูปแบบของการสอบถาม และความเที่ยงตรงของเนื้อหา

2.3.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการคั้งคว่ำอิสระแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแก้ไข วิธีใช้ในการตรวจสอบคือการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC)

2.3.4 เสนอสร้างแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแก้ไข วิธีใช้ในการตรวจสอบคือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) (ณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์, 2551; อ้างถึงใน วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง, 2558, หน้า 117-119) กำหนดค่าความสอดคล้องต้องไม่ต่ำกว่า 0.50

2.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.3.6 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1971, p.160) กำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70

2.3.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Data Collection and Compilation) โดยผู้ศึกษาได้ให้อาสาสมัครนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคลเพื่อขออนุญาตหมายวัน-เวลาสัมภาษณ์เป็นการล่วงหน้า พร้อมทั้งอธิบายประเด็นของการสัมภาษณ์ให้ทราบอย่างคร่าวๆ และก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างชัดเจนว่าจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้ในการวิเคราะห์เชิงวิชาการเท่านั้น รวมทั้งขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการจัดบันทึกการสนทนาและบันทึกเสียงทุกครั้งในระหว่างการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม เมื่อได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 377 ชุด แล้ว ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทองของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้เกณฑ์การแปลผลของข้อมูลของการวิเคราะห์ของ Best (1981, P.190)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง มาแยกประเด็นตามข้อคำถาม จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นโดยใช้วิธีการ “ตีความ” ตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสรุปผลการวิจัยแยกเป็นประเด็นๆ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้สามประเด็น ได้แก่ การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือน และแนวทางการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

4.3 นำผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง การตอบแบบสอบถามกับข้อมูลจากเอกสาร เพื่อใช้ในการอภิปรายผลการพัฒนาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 377 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 มีระดับการศึกษาขั้นสูงสุด มัธยมศึกษา หรือ ปวช. จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 และมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในเทศบาล 11 ปีขึ้นไป – 15 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำเนินการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 88.60 คัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทก่อนทิ้ง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 59.40 มีปริมาณขยะมูลฝอยประเภท ขวดแก้ว ขวดน้ำดื่ม และขวดอื่นๆ ทุกชนิด จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 และมีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนโดยใส่ในถังขยะของเทศบาล จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 83.60

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.59	0.678	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	2.85	0.597	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.73	0.731	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.43	0.702	ปานกลาง
รวม	2.65	0.677	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.677) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.597) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.731) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}$ = 2.59, S.D. = 0.678) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.43, S.D. = 0.702)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
1.การเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	2.59	0.678	ปานกลาง
2.การร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	2.49	0.673	ปานกลาง
3.การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการจัดการขยะมูลฝอย	2.30	0.651	น้อย
4.การเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำร่างเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	2.28	0.689	น้อย
5.การร่วมวางแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอย	2.42	0.710	ปานกลาง
รวม	2.41	0.680	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.41, S.D. = 0.680) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยกับเทศบาลเทศบาล ($\bar{X}$ = 2.59, S.D. = 0.678) รองลงมาคือ การร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาล ($\bar{X}$ = 2.49, S.D. = 0.673) การร่วมวางแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ($\bar{X}$ = 2.42, S.D. = 0.710) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X}$ = 2.30, S.D. = 0.651) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำร่างเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
1.การร่วมกิจกรรมของเทศบาลที่เกี่ยวกับการจัดการจัดการขยะมูลฝอย	2.64	0.697	ปานกลาง
2.การคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนนำไปทิ้ง	2.95	0.516	ปานกลาง
3.การนำขยะเปียกมาทำเป็นปุ๋ยหมัก หรือนำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพ	2.68	0.644	ปานกลาง
4.การใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือตะกร้า มาซื้อสินค้าเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม	2.97	0.520	ปานกลาง
5.การเสียค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่เทศบาล	3.01	0.612	ปานกลาง
รวม	2.85	0.597	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.64, S.D. = 0.697) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การเสียค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่เทศบาล ($\bar{X}$ = 3.01, S.D. = 0.612) การใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือตะกร้ามาซื้อสินค้าเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก

และกล่องโฟม ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.520) การคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนนำไปทิ้ง ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.516) การนำขยะเปียกมาทำเป็นปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพ ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 0.644) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การร่วมกิจกรรมของเทศบาลที่เกี่ยวกับการจัดการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.697)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
1.การมีรายได้จากการขายขยะรีไซเคิล	3.33	0.849	ปานกลาง
2.การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์	2.45	0.732	ปานกลาง
3.การซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดเติมมาใช้ แทนการซื้อผลิตภัณฑ์แบบขวด	2.57	0.737	ปานกลาง
4.การคัดแยกขยะอันตรายแล้วนำมาทิ้งในจุดทิ้งขยะอันตรายที่เทศบาลจัดให้	2.81	0.618	ปานกลาง
5.การเข้าร่วมกลุ่มสมาชิกในการจัดการขยะมูลฝอย	2.49	0.692	ปานกลาง
รวม	2.73	0.731	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.731) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีรายได้จากการขายขยะรีไซเคิล ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.849) การคัดแยกขยะอันตรายแล้วนำมาทิ้งในจุดทิ้งขยะอันตรายที่เทศบาลจัดให้ ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.618) การซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดเติมมาใช้ แทนการซื้อผลิตภัณฑ์ แบบขวด ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.737) การเข้าร่วมกลุ่มสมาชิกในการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.692) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 0.732)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
1.การแจ้งให้เทศบาลทราบ เมื่อพบถังขยะของเทศบาลชำรุดหรือไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	2.62	0.717	ปานกลาง
2.การตรวจสอบรายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยของเทศบาล	2.38	0.697	ปานกลาง
3.การร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานพนักงานรักษาความสะอาดของเทศบาล	2.36	0.685	ปานกลาง
4.การประเมินผลการจัดการขยะของเทศบาล	2.39	0.692	ปานกลาง
5.การเสนอแนะแนวทางจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล	2.42	0.723	ปานกลาง
รวม	2.43	0.702	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.702) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การแจ้งให้เทศบาลทราบเมื่อพบถึงขยะของเทศบาล ชำรุดหรือไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.717) การเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ($\bar{X} = 2.42$, S.D. = 0.723) การประเมินผลการจัดการขยะของเทศบาล ($\bar{X} = 2.39$, S.D. = 0.692) การตรวจสอบรายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยของเทศบาล ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 0.697) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานพนักงานรักษาความสะอาดของเทศบาล ($\bar{X} = 2.36$, S.D. = 0.685)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะพบว่า การจัดการขยะของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

4.1 สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอย แม้ว่าจะมีการคัดแยกขยะรีไซเคิลก่อนทิ้งลงถังขยะแล้วก็ตาม แต่ขยะอินทรีย์ที่ยังทิ้งรวมกันกับขยะทั่วไป ทำให้มีปัญหาถังขยะที่รองรับขยะของเทศบาลไม่เพียงพอ และปัญหาน้ำขยะที่ไหลลงพื้นทำให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวสกปรก และมีกลิ่นเหม็น รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากการทิ้งขยะที่ไม่ลงถังของประชาชน การคุ้ยขยะของคนเร่ร่อน และสุนัขจรจัด

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

4.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนร่วมในการวางแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยการจัดทำประชาคมเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล โดยจะจัดประชาคมในตอนเย็นหลักเล็กลงาน หรือในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีโอกาสมากขึ้น แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชาคมเท่าที่ควร บางส่วนก็ทำงานจนเหนื่อยล้าและไม่มีเวลาในการร่วมประชาคม ผู้ที่มาร่วมประชาคมส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้นำชุมชนหรือผู้นำในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่

4.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองอ่างทองมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยแต่ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเดิมๆ และเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำงานแล้ว กลุ่มผู้ทำงานและผู้ใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมน้อย ในส่วนของการคัดแยกขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนยังขาดจิตสำนึกและความตระหนักที่จะคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนทิ้ง โดยมองว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ไม่มีเวลา ไม่มีพื้นที่เพียงพอ เช่น การคัดแยกขยะเปียก ในครัวเรือนไม่มีพื้นที่ที่จะขุดหลุมทำถังขยะเปียก ถ้าหากใช้วิธีการทำน้ำหมัก ก็ไม่รู้ว่าเอาน้ำหมักไปทำอะไร เมื่อไม่มีพื้นที่ ไม่มีต้นไม้ให้เอาน้ำหมักไปใช้

4.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ชาวบ้านยังขาดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ ยังไม่มีการคัดแยกขยะเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการคัดแยกขยะโดยมองว่าการจัดการขยะเป็นหน้าที่ของเทศบาล ประชาชนมีหน้าที่ในการทิ้งขยะให้ลงถังที่เทศบาลจัดไว้ให้เท่านั้น

4.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลเมืองอ่างทองได้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นผ่านเวทีประชาคมและรายงานข้อมูลให้ที่ประชุมทราบทุกครั้ง และยังมีการเปิดสายด่วนออนไลน์และแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางให้ประชาชนร้องเรียนข้อมูลการจัดการขยะของเทศบาล แต่ยังไม่ได้รับข้อมูลการร้องเรียนจากประชาชน

4.3 รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ สัมฤทธิ์ผลต้องเริ่มจากการให้ความสำคัญของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ระดับจังหวัด/อำเภอ จะต้องวางแผนงานจัดการขยะมูลฝอย กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและแผนปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เทศบาลจะต้องมีแผนดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสมกับพื้นที่และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด ผู้นำชุมชน จะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ควบคุมและผู้ประสานงาน กำกับดูแล ให้ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีวินัยในการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนและทำงานแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะทำงานระดับหมู่บ้าน/ชุมชนและประชาชน ต้องเริ่มจากการมีจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้หลักการคัดแยก 3 ช ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางและกำจัดขยะแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

อภิปรายผล

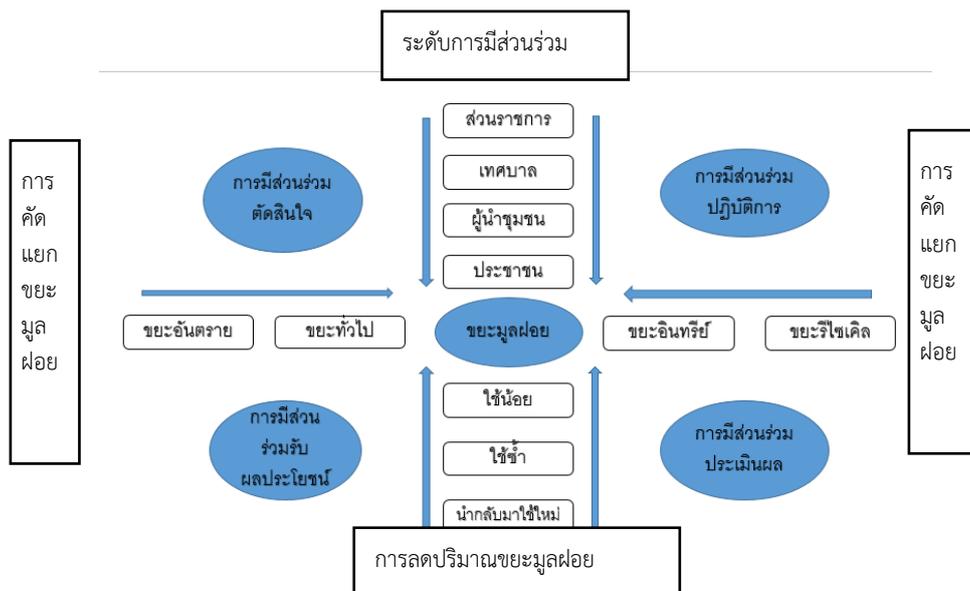
จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนโดยใส่ในถังขยะของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 83.60 โดยดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนแต่ละประเภทก่อนทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 59.40 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทองให้ความร่วมมือในการทิ้งขยะโดยทิ้งใส่ในถังขยะของเทศบาล แต่ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเฉพาะขยะอินทรีย์หรือขยะอินทรีย์ จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง พบว่า “ขยะที่เทศบาลเก็บขนไปกำจัดส่วนใหญ่เป็นขยะทั่วไปปนอยู่กับขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกจำนวนมาก” ไม่สอดคล้องกับ ญัตติ รัฐธรรมนูญ ทรัพยากรอุปถัมภ์, และอากาศกร มินวงษ์ (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลพลับพลา อำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำขยะที่คัดแยกไปตามสถานที่รองรับการคัดแยกขยะ และการทิ้งขยะในถังของเทศบาลที่กำหนดไว้ ส่วนที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ แยกขยะแต่ละประเภทไว้ภายในบ้านจนกว่าจะนำไปยังจุดทิ้งที่กำหนด และการเก็บเศษอาหารไว้ทำปุ๋ยหมัก

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนได้ให้ความสำคัญกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยตามนโยบายของรัฐบาล เช่น การไม่ใช้ถุงพลาสติก และหันมาใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือตะกร้ามาซื้อสินค้าเพื่อลดการใช้

ถุงพลาสติกและกล่องโฟม ช่วยลดปริมาณขยะพลาสติกที่จะเกิดขึ้นได้ การทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชน โดยไม่ทิ้งลงในที่สาธารณะแต่จะทิ้งลงในถังขยะที่ทางเทศบาลจัดให้ และเสียค่าธรรมเนียมในการเก็บขนขยะให้แก่เทศบาล ไม่สอดคล้องกับ สุริยะ หาญพิชัย และจันทร์ฉาย จันทร์ลา (2561) ได้ศึกษาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ไม่สอดคล้องกับ วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง (2563) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นไทย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการกำหนดนโยบาย และด้านการดำเนินงาน

3. รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง คือการให้ความสำคัญของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ระดับจังหวัด/อำเภอ จะต้องวางแผนงานจัดการขยะมูลฝอย กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เทศบาลจะต้องมีแผนดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสมกับพื้นที่และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด ผู้นำชุมชนจะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ควบคุมและผู้ประสานงาน กำกับดูแล ให้ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีวินัยในการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนและทำงานแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะทำงานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน ต้องเริ่มจากการมีจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้หลักการคัดแยก 3 ช ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง และกำจัดขยะแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีส่วนประกอบ ดังนี้

ภาพ 2 รูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลเมืองอ่างทอง

3.1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง ของทุกภาคส่วน ตามหลักการ “ประชารัฐ” ประกอบด้วย

3.1.1 ส่วนราชการระดับจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการจัดการขยะมูลฝอยระดับจังหวัด/อำเภอและบูรณาการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ตั้งแต่ระยะต้นทาง ระยะกลางทาง และระยะปลายทาง ให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.1.2 เทศบาลเมืองอ่างทอง ดำเนินการการออกเทศบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบข้อบังคับ เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับผู้นำชุมชนโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการคัดแยกขยะแต่ละประเภทที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สังคมและลักษณะบ้านพักที่อยู่อาศัยที่เป็นทาวน์เฮาส์ ทาวน์โฮม ตามหลักการ 3ช ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

3.1.3 ผู้นำชุมชน ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ ในลักษณะของการรวมกลุ่มจัดตั้งคณะทำงาน หรือทีมงานเพื่อขับเคลื่อนและดูแลการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ โดยคำนึงถึงสภาพบริบทของพื้นที่เป็นสำคัญ

3.1.4 ประชาชน ให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ครัวเรือน โดยเน้นการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง แยกขยะที่เกิดขึ้นออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย นำขยะที่แยกประเภทไปกำจัดอย่างถูกต้อง

3.2 การคัดแยกขยะแต่ละประเภทที่เหมาะสมกับบริบทของเทศบาลเมืองอ่างทอง

3.2.1 ขยะทั่วไป เทศบาลควรจัดเก็บค่ากำจัดขยะมูลฝอยตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละครัวเรือน ครัวเรือนที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมากควรเสียค่าธรรมเนียมมากกว่าครัวเรือนที่มีปริมาณขยะมูลฝอยน้อย เช่น การใช้ถุงขยะในครัวเรือน เป็นต้น โดยเทศบาลจำหน่ายถุงขยะให้แก่ครัวเรือนในพื้นที่ ตามขนาดและราคาที่แตกต่างกัน ครัวเรือนจะซื้อถุงจากเทศบาลตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือน เป็นมาตรการที่ช่วยทำให้ครัวเรือนเกิดการตระหนัก และให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะมูลฝอยประเภททั่วไปของประชาชนในพื้นที่

3.2.2 ขยะอินทรีย์ ขยะอินทรีย์ของเทศบาลเมืองอ่างทอง ไม่เหมาะสมที่จะทำถังขยะเปียกแบบหลุมเนื่องจากไม่มีพื้นที่ดิน เทศบาลควรจัดทำโครงการส่งเสริมให้ประชาชนจัดทำถังหมักในครัวเรือน และรับซื้อน้ำหมักจากครัวเรือน หรือเป็นส่วนลดในการซื้อถุงขยะทั่วไปของครัวเรือน

3.2.3 ขยะรีไซเคิล ควรส่งเสริมให้มีการคัดแยก และเทศบาลควรมีการให้บริการรับซื้อขยะรีไซเคิลจากครัวเรือนในทุกสัปดาห์ หรือเป็นส่วนลดในการซื้อถุงขยะทั่วไปของครัวเรือน

3.2.4 ขยะอันตราย เทศบาลควรส่งเสริมและชี้ให้ประชาชนเห็นถึงโทษของการจัดการขยะอันตรายที่ไม่เหมาะสม และส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะอันตรายให้ถูกต้อง รวมทั้งจัดให้มีจุดทิ้งขยะอันตรายในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

4. การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง โดยกำหนดวิธีการและแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ คำนึงถึงลักษณะสังคมที่เป็นชุมชนเมืองและการค้า เพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนและการสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ให้ทุกคนตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม ประชาชนในพื้นที่ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้การจัดการขยะมีความยั่งยืน โดยเริ่มจากการสร้างจิตสำนึก

ในการคัดแยกขยะ การมีวินัยแยกก่อนทิ้ง โดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง คือ ในครัวเรือน หากมีการวางระบบการจัดการขยะ มีการจัดทำจุดแยกขยะในครัวเรือน มีการแบ่งการแยกขยะออกเป็นประเภทด้วยตนเอง คือ มีจุดทิ้งขยะเปียกในครัวเรือน จุดทิ้งขยะรีไซเคิลในครัวเรือน จุดทิ้งขยะอันตรายในครัวเรือน และนำเฉพาะขยะทั่วไปที่ได้คัดแยกไว้แล้ว ไปทิ้ง ณ จุดกำจัดขยะทั่วไปที่ทางเทศบาลจัดให้ สอดคล้องกับ ทัศนคติของ วชิรหัตถพงษ์ (2559) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยของคนในชุมชนเขตชุมชนเทศบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า คนในชุมชนมี ความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชน คือส่วนมากจะรู้ แต่ยังขาดจิตสำนึก คือ ทุกคนรู้ว่าขยะควรแยกเศษอาหาร ถุงพลาสติก ขวด แต่พอถึงเวลามาทิ้ง ก็รวมกันมาเลย ภาพรวมส่วนหนึ่งเวลาไม่มีเวทิตั้งใจไม่ค่อยมีคนออกมา มีการแจ้งข่าวสารโดยการเดินบอก แต่ยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของเทศบาลเมืองอ่างทอง เพื่อให้สามารถจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของทุกภาคส่วน ตามหลักการ “ประชารัฐ” โดยการบูรณาการร่วมกันตั้งแต่ระดับจังหวัด/อำเภอจะต้องวางแผนงานจัดการขยะมูลฝอย กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการในการจัดการขยะมูลฝอยที่ชัดเจน เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน เทศบาลจะต้องมีแผนดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสมกับพื้นที่ และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด ผู้นำชุมชนจะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำ ความรู้ และประสานงาน กำกับดูแลให้ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบมีวินัยในการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนและทำงานแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะทำงานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน ต้องเริ่มจากการมีจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้หลักการคัดแยก 3 ข ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง เทศบาลเมืองอ่างทองควรส่งเสริมการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยเฉพาะขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกให้เพิ่มขึ้น โดยจะต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ที่เป็นชุมชนเมือง โดยการแจกสารเร่งการย่อยสลาย (EM) เพื่อให้เกิดแรงจูงใจแก่ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ เทศบาลอาจมารับซื้อเพื่อจำหน่ายต่อไปก็ได้ หรือกรณีในชุมชนเมืองหรือไม่มีพื้นที่เพียงพอ ให้จัดทำถังแยกขยะอินทรีย์ขนาดเล็กไว้ในครัวเรือน และให้เทศบาลรับซื้อจากครัวเรือนในพื้นที่เพื่อนำมากำจัดอย่างถูกต้อง เช่น การทำน้ำหมัก การทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น จะช่วยให้ครัวเรือนเห็นความสำคัญของการลดปริมาณขยะมูลฝอยและยังช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจอีกประการหนึ่งด้วย

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล เทศบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของเทศบาลให้มากขึ้น โดยการเพิ่มช่องทางการสื่อสาร เช่น การจัดเวทีประชาคมสัญจร เป็นต้น รวมถึงการเปิดช่องทางการสื่อสาร ร้องเรียน ร้องทุกข์ ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุค สายด่วนรับฟังปัญหาความต้องการประชาชน การเยี่ยมบ้านยามเย็นรับฟังความคิดเห็นประชาชน เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้และความสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม ให้ประชาชนในเทศบาลเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล เพื่อสร้างความร่วมมือ และการมีจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองอ่างทอง ควรเน้นกิจกรรมที่เน้นการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง การส่งเสริมการคัดแยกขยะแต่ละประเภท ตามหลักการ 3R การใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และการคัดแยกขยะแต่ละประเภทที่เหมาะสมกับสังคมเมือง และทำได้ง่าย ไม่เพิ่มภาระให้ประชาชน และคำนึงถึงบริบทในพื้นที่ที่สำคัญ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เทศบาลควรเน้นการประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก การกระตุ้นให้เกิดการคัดแยกขยะมูลฝอย มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่แสดงให้เห็นถึงโทษ และประโยชน์ในการลดและคัดแยกขยะ ให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมภายในสังคม และประโยชน์จากการคัดแยกขยะมูลฝอย ให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าการจัดการขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่ของทุกคน

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลเมืองอ่างทองควรมีกิจกรรม หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านเวทีต่างๆ และมีการติดตามผลและรายงานความคืบหน้าเรื่องร้องเรียน หรือเรื่องร้องทุกข์ที่ประชาชนในพื้นที่ได้แจ้งให้เทศบาลอ่างทองทราบ โดยรายงานให้ผู้แจ้งทราบเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ จนกว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเรื่องร้องทุกข์นั้นได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากระบวนการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของเทศบาลเมืองอ่างทองที่เป็นสังคมเมือง เพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของเทศบาลเมืองอ่างทองเป็นการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ่างทอง อย่างยั่งยืน

2. ควรศึกษากระบวนการหรือแนวทางสร้างการบูรณาการของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาล ชุมชน และประชาชน เพื่อขับเคลื่อน การจัดการขยะมูลฝอยให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. ควรศึกษาวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืน โดยเน้นการสร้างค่านิยม จิตสำนึก และวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนเพื่อให้ประชาชนสามารถจัดการขยะมูลฝอยได้ตั้งแต่ครัวเรือน

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2559). **แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559–2564)**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). **แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน“จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- _____. (2563). ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองท้องถิ่น. สืบค้น ธันวาคม 10, 2563, จาก <http://waste.dla.go.th/>.
- กัญญ์ณวัณ วชิรหัตถพงษ์. (2559). **การมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยของคนในชุมชนเขตชุมชนเทศบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์, และอาภากร มินวงษ์. (2561, กันยายน-ธันวาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลพลับพลา อำเภอมือง จังหวัดจันทบุรี. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**, 12(3), 5-14.
- ธนวัฒน์ คำภีรานนท์. (2550). **การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12). (2547, 22 ธันวาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 142 ก. หน้า 1-15.
- วารภรณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2558). **ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์**. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- _____. (2563, มกราคม-เมษายน). การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นไทย. **วารสารสมาคมนักวิจัย**, 25(2), 332-344.
- สุริยะ หาญพิชัย, และจันทร์ฉาย จันทร์ลา. (2561, มกราคม-มิถุนายน). การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. **วารสารเทคโนโลยีสุรนารี**, 12(1), 67-85.
- Cronbach, Lee J. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row.
- John, Best W. (1981). **Research in Education**. (4th ed.). New Jersey: Prentice–Hall.

